

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Sa/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8017200284
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8017200284.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v konaní pred sudcom JUDr. Marianom Hoffmannom, PhD. v právnej veci žalobkyne Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, XXX XX V., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Tomčovčík, s.r.o., so sídlom Nerudova 14, 040 01 Košice proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie so sídlom Bratislava, ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017 vo veci povinnosti vrátiť nemocenské na základe správnej žaloby v sociálnych veciach takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a .
- II. Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

Stručný priebeh administratívneho konania

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) vydala dňa 8. februára 2017 pod č. 200-001598-CA06/2017 v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) šiesteho bodu zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodnutie, ktorým podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. uložila žalobkyňi povinnosť vrátiť nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR s tým, že uvedenú sumu je povinná uhradiť do 30 dní od oznámenia Sociálnej poisťovni, pobočka Humenné na tam uvedené číslo účtu.

2. Správny orgán prvého stupňa toto svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na citáciu § 236 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Ďalej uviedol, že na základe rozsudku Okresného súdu v Humennom č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 1. júna 2016 vo výroku o vine a treste bolo rozhodnuté, že žalobkyňa spáchala zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1. 4 písm. a), Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona. Žalobkyňa predložila dňa 5. decembra 2012 pobočke Sociálnej poisťovne Humenné potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti č. M 107477 zo dňa 15. novembra 2012, v ktorom uviedla ako svojho bývalého zamestnávateľa V. F. z V., a to aj napriek tomu, že u tohto zamestnávateľa nikdy nepracovala, pričom na základe tohto potvrdenia jej bola za obdobie november 2012 - september 2013 z ochrannej lehoty Sociálnou poisťovňou, pobočka Humenné vyplatená nemocenská dávka vo výške 1 884,20 EUR. Dňa 5. decembra 2012 v Humennom, na pobočke Sociálnej poisťovne predložila potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti č. M 107478 zo dňa 15. novembra 2012, v ktorom uviedla ako svojho bývalého

zamestnávateľa J. H. z V., s ktorou pracovný pomer uzatvorila iba účelovo, odpracovala u nej v dňoch 7. novembra 2012 a 8. novembra 2012 po jednej hodine a dňa 13. novembra 2012 tento pracovný pomer dohodou ukončila. Na základe predloženého potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti jej bola za obdobie november 2012 - september 2013 z ochrannej lehoty vyplatená nemocenská dávka vo výške 1 884,20 EUR.

3. Podľa správneho orgánu prvého stupňa žalobkyňa svojím konaním spôsobila, že jej bolo neoprávnene vyplatené nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013, čím vznikla Sociálnej poisťovni celková škoda v sume 3 768,40 EUR. Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné dňa 5. septembra 2016 žalobkyni zaslala Oznámenie o začatí konania vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom v sume 3 768,40 EUR.

4. Podľa správneho orgánu prvého stupňa žalobkyňa sa odvolala voči náhrade škody, nie voči samotnému skutku a výške škody. Rozsudok Okresného súdu v Humennom č. 2T/177/2015-310 je právoplatný a vykonateľný, čo sa týka viny a trestu. Dňa 28. septembra 2016 vydala Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné rozhodnutie č. 200-007700-CA06/2016 o povinnosti vrátiť neprávom vyplatené nemocenské poistenie 3 768,40 EUR, voči ktorému sa žalobkyňa odvolala. Dňa 22. novembra 2016 Sociálna poisťovňa, ústredie zrušila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné ako predčasne vydané, keďže v trestnom konaní nebolo doposiaľ rozhodnuté o náhrade škody. Dňa 12. januára 2017 Krajský súd v Prešove zrušil výrok o náhrade škody, čím je rozsudok Okresného súdu Humenné č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016 v spojitosti s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove číslo 4To/26/16 zo dňa 12. januára 2017 právoplatný a vykonateľný, aj čo sa týka náhrady škody. Dňa 16. januára 2017 bolo žalobkyni zaslané Oznámenie o pokračovaní v konaní vo veci povinnosti vrátiť neprávom vyplatené nemocenské, ktoré menovaná prevzala dňa 20. januára 2017. V Oznámení o pokračovaní konania vyzvala pobočka žalobkyňu, aby sa najneskôr do 5 dní od doručenia oznámenia vyjadrila k uvedeným podkladom a zároveň navrhla, prípadne predložila dôkazy na podporu svojich tvrdení. Žalobkyňa v stanovenej lehote pobočke žiadne ďalšie podklady nedoručila. Na základe uvedeného správny orgán I. stupňa rozhodol, že je žalobkyňa povinná uhradiť Sociálnej poisťovni spôsobenú škodu, a to neoprávnene vyplatené nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR.

II.

Stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia

5. Proti tomuto rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa podala žalobkyňa včas odvolanie. O podanom odvolaní rozhodla žalovaná citovaným rozhodnutím č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017 tak, že odvolanie žalobkyne zamietla v celom rozsahu a potvrdila napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa. Uvedené rozhodnutie žalovanej nadobudlo právoplatnosť dňa 3. apríla 2017.

6. V odôvodnení žalobou napádaného rozhodnutia žalovaná poukázala na chronologický priebeh doterajšieho administratívneho konania.

7. Podľa žalovanej správny orgán prvého stupňa vydal dňa 8. februára 2017 rozhodnutie č. 200-001598-CA06/2017, vo výroku ktorého sa uvádza, že žalobkyňa je podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona v znení zákona č. 310/2006 Z.z. povinná vrátiť nemocenské vyplatené za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu podala proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Humenné č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016 bola uznaná vinnou zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 4 písm. a) a c) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest a povinnosť uhradiť škodu pobočke vo výške 3 768,40 EUR. Dňa 12. januára 2017 Krajský súd v Prešove zrušil výrok o náhrade škody z dôvodu, že pobočka si nárok na náhradu škody riadne neuplatnila. Nakoľko výrok o náhrade škody bol právoplatne zrušený, neexistuje žiadny právny titul na uplatňovanie náhrady škody na podklade predmetných rozhodnutí Okresného súdu Humenné a Krajského súdu v Prešove. Uplatňovaním a vymáhaním nemocenského bez exekučného titulu sa Sociálna poisťovňa pokúšala o získanie úmyselného bezdôvodného obohatenia.

8. V odvolaní ďalej uviedla, že nevedela a ani nepredpokladala, že sú jej vyplácané dávky neprávom. Konala len na pokyn a svojim konaním nespôsobilá neoprávnené vyplatenie nemocenských dávok. Ako dôvod na zrušenie rozhodnutia uvádza v odvolaní aj procesné pochybenie pobočky spočívajúce v nedodržaní lehôt na vydanie rozhodnutia, nakoľko rozhodnutie v novom konaní nebolo vydané v 60-dňovej lehote, nebolo jej oznámené predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia a ani nedošlo k prerušeniu konania. Na základe všetkých v odvolaní uvedených skutočností žiadala o zrušenie napadnutého rozhodnutia pobočky a zastavenie konania z dôvodu odpadnutia dôvodu konania začatého z podnetu správneho orgánu I. stupňa. Správny orgán I. stupňa postúpil listom č. 16227-16/2017-HE zo dňa 21. marca 2017 odvolanie spolu so súvisiacim spisovým materiálom žalovanej, ktorá v odvolacom konaní zistila nasledovný skutkový stav veci: Správny orgán I. stupňa začal konanie vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v sume 3 768,40 EUR zaslaním Oznámenia č. 25145-2/2016-HE zo dňa 5. septembra žalobkyni.

9. Podľa žalovanej konanie bolo správnym orgánom I. stupňa začaté na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Humenné č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016, ktorým bola žalobkyňa právoplatne odsúdená za spáchanie zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 4 písm. a) a c) Trestného zákona. Predmetným rozsudkom bola aj zviazaná aj k náhrade škody v sume 3 768,40 EUR, ktorá vznikla jej protiprávnym konaním Sociálnej poisťovni. Následne vydal správny orgán I. stupňa rozhodnutie č. 200-007700-CA06/2016 zo dňa 28. septembra 2016, ktorým predpísala žalobkyni vzniknutý preplatok na nemocenskom. Proti rozhodnutiu pobočky sa žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolala.

10. Podľa žalovanej v rámci druhostupňového konania zistila, že vo veci vymáhania tej istej neoprávnene vyplatenej sumy na nemocenskom za to isté obdobie prebiehajú dve paralelné konania. Jedno na Krajskom súde v Prešove, nakoľko žalobkyňa sa proti výroku rozsudku Okresného súdu Humenné o povinnosti uhradiť škodu Sociálnej poisťovni odvolala a druhé na správnom orgáne I. stupňa. V prípade, ak by Krajský súd v Prešove potvrdil výrok o povinnosti nahradiť škodu v trestnom konaní a súčasne by Sociálna poisťovňa, ústredie potvrdila rozhodnutie pobočky o povinnosti žalobkyne nahradiť pobočke vzniknutú škodu, existovali by dva exekučné tituly na vymoženie pohľadávky, čím by došlo k jej duplicitnému vymáhaniu, a teda aj bezdôvodnému obohateniu zo strany Sociálnej poisťovne.

11. Z uvedeného dôvodu žalovaná rozhodnutím č. 61197-4/2016-BA zo dňa 22. novembra 2016 zrušila rozhodnutie správneho orgánu I. stupňa č. 200-007700-CA06/2016 zo dňa 28. septembra 2016 a vec mu vrátila na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, že správny orgán I. stupňa bol zviazaná, aby až do ukončenia súdneho konania v časti výroku vo veci náhrady škody nepokračoval v začatom konaní o preplatku na nemocenskom. Súčasne mu bolo uložené, aby prerušil konanie podľa § 193 ods. 1 zákona z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke. Rozhodnutie o odvolaní žalobkyňa prevzala dňa 5. decembra 2016 (doručenka vrátená odvolaciemu orgánu dňa 12. decembra 2016). Právoplatné rozhodnutie č. 61197-4/2016-BA zo dňa 22. novembra 2016 bolo správnomu orgánu I. stupňa zaslané listom č. 61197-5/2016-BA zo dňa 14. decembra 2016 a bolo mu doručené dňa 20. decembra 2016. Od nasledujúceho dňa začala správnomu orgánu I. stupňa plynúť 60-dňová lehota na vydanie nového rozhodnutia. Dňa 20. decembra 2016 správny orgán I. stupňa vydal rozhodnutie č. 200-010128-CA08/2016 o prerušení konania vo veci povinnosti vrátiť nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v sume 3 768,40 EUR. Predmetné rozhodnutie bolo žalobkyni zaslané doporučene do vlastných rúk s opakovaným doručením, t. j. v súlade so zákonom. Žalobkyňa prevzala rozhodnutie o prerušení konania dňa 27. decembra 2016. Týmto dňom sa konanie prerušilo.

12. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 4To 26/16-327 zo dňa 12. januára 2017 súd zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Humenné vo výroku o náhrade škody. Z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplynuli nasledovné skutočnosti:

- nárok na náhradu škody bol pobočkou v trestnom konaní uplatnený včas,
- výrok o náhrade škody bol zrušený z dôvodu, že si pobočka v trestnom konaní neuplatnila nárok na náhradu škody riadne,
- rozhodovať o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky vrátiť dávku alebo jej časť vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume ako patrili, patri do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, teda samotnej poškodenej, nie do právomoci, či pôsobnosti okresného súdu, preto aj keby nárok na náhradu škody si poškodenej uplatnila riadne a včas, súd by o takto uplatnenom nároku mohol rozhodnúť nanajvýš odkázaním na konanie pred iným príslušným orgánom.

13. Dňa 16. januára 2017 oznámil správny orgán I. stupňa žalobkyni pokračovanie v konaní listom č. 16227-10/2017-HE a vyzvala ju, aby sa v lehote 5 dní od jeho doručenia vyjadrila k podkladom na vydanie rozhodnutia a navrhla dôkazy na podporu svojich tvrdení. List prevzala dňa 20. januára 2017. Dňa 8. februára 2017 vydala pobočka napadnuté rozhodnutie č. 200-001598-CA06/2017. Z uvedených skutočností vyplýva, že pobočka v novom konaní rozhodla v zákonom stanovenej 60-dňovej lehote.

14. Podľa § 236 ods. 1 zákona v znení zákona č. 310/2006 Z.z. príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musieť z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo
- c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

15. Z rozsudku Okresného súdu Humenné č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016 jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa spáchala trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a 4 písm. a) a c) Trestného zákona, t. j. spáchala úmyselný trestný čin. Z uvedeného dôvodu je námietka uvedená v jej odvolaní týkajúca sa nevedomosti konania a jej konania na príkaz právne irelevantná.

16. Podľa žalovanej Sociálna poisťovňa rešpektuje právoplatne vydané rozsudky vydané v trestnom konaní. Samotný Krajský súd v Prešove v odôvodnení rozsudku č. 4To/26/16-327 zo dňa 12. januára 2017 skonštatoval, že o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky vrátiť dávku alebo jej časť vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila, patri do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, teda samotnej poškodenej, nie do právomoci, či pôsobnosti okresného súdu, preto aj keby si nárok na náhradu škody poškodená uplatnila riadne a včas, súd by o takto uplatnenom nároku mohol rozhodnúť, nanajvýš odkázaním na konanie pred iným príslušným orgánom. Zrušením rozsudku v trestnom konaní v časti náhrady škody súd nerozhodol o tom, že škoda nevznikla, ale iba o tom, že náhrada škody nebola priznaná v trestnom konaní. Uvedená skutočnosť nebráni Sociálnej poisťovni domáhať sa náhrady škody v konaní podľa zákona o sociálnom poistení.

17. Podľa § 213 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 125/2016 Z.z., doručené rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné. Rozhodnutie je vykonateľné, len čo uplynie lehota na plnenie. Ak v rozhodnutí nie je uložená povinnosť na plnenie, rozhodnutie je vykonateľné, len čo nadobudne právoplatnosť.

18. Podľa § 215 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, včas podané odvolanie má odkladný účinok, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 224 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, právoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne je vykonateľné podľa osobitných predpisov.

20. Z uvedených ustanovení zákona o sociálnom poistení vyplýva, že právoplatné a vykonateľné rozhodnutie Sociálnej poisťovne je exekučným titulom na vymáhanie pohľadávky. Z uvedeného dôvodu, ak pohľadávka nie je uspokojená v lehote 30 dní od oznámenia (doručenia) rozhodnutia o odvolaní, správny orgán I. stupňa pristúpi k výkonu rozhodnutia.

21. Podľa § 237a ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 338/2013 Z.z., Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá je povinná vrátiť vyplatené sumy podľa § 234, § 236 až 238, povoliť splátky dlžnej sumy, ak možno dôvodne predpokladať, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude fyzická osoba alebo právnická osoba schopná dlžnú sumu zaplatiť.

22. Zo záverov šetrenia žalovaného vyplynulo, že námietky žalobkyne uvedené v odvolaní sú právne irelevantné, vzhľadom na nasledujúce skutočnosti:

· Žalobkyňa svojim protiprávnym vedomým konaním, za ktoré bola v trestnom konaní právoplatne odsúdená spôsobila, že Sociálna poisťovňa jej vyplatila dávku neoprávnene,

- Sociálna poisťovňa má aj podľa názoru Krajského súdu v Prešove právo ako jediná rozhodnúť o preplatku na dávke.
- rozhodnutie pobočky bolo vydané v zákonom stanovenej lehote.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná ako odvolací orgán, rozhodla tak, ako je uvedené vo výroku žalobou napadnutého rozhodnutia.

III.

Argumenty žalobkyne v podanej žalobe

24. Žalobkyňa v podanej žalobe považovala napadnuté rozhodnutie žalovanej za nesprávne a nezákonné z dôvodu, že rozhodnutie žalovanej vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. V podanej žalobe poukázala na skutkovú a právnu argumentáciu, ktorá bola obsiahnutá v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Súčasne poukázala na to, že sa žalovaná nedostatočne vysporiadala s namietanou skutočnosťou, že neexistuje žiadny právny titul na uplatňovanie si náhrady škody voči žalobkyni.

25. Podľa žalobkyne prvostupňový správny orgán si uplatnil náhradu škody v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 2T/177/2015. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016 bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a), c) Trestného zákona, na skutkovom základe, aký je uvedený vo výrokovej časti rozsudku, za čo jej bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov so skúšobnou dobou v trvaní 20 (dvadsať) mesiacov s probačným dohľadom a súčasne jej bola uložená povinnosť uhradiť škodu poškodenej strane Sociálnej poisťovni, pobočka Humenné vo výške 3 768,40 EUR.

26. Podľa žalobkyne po vydaní predmetného rozsudku Okresného súdu Humenné začal prvostupňový orgán konanie vo veci zaslaním Oznámenia č. 25145-2/2016-HE zo dňa 5. septembra 2016. Podotkla, že takýmto postupom prvostupňového orgánu boli začaté a vedené dve konania, predmetom ktorých bola povinnosť vrátiť nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR, a to z dôvodu, že prvostupňový orgán si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní a aj v konaní vedenom Sociálnou poisťovňou, pobočka Humenné. Uvedené potvrdil aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí. Odvolací orgán v rámci druhostupňového konania zistil, že vo veci vymáhania tej istej neoprávnene vyplatenej sumy na nemocenskom za to isté obdobie prebiehajú dve paralelné konania. Jedno na Krajskom súde v Prešove, nakoľko žalobkyňa sa proti výroku rozsudku Okresného súdu Humenné o povinnosti nahradit' škodu Sociálnej poisťovni odvolala a druhé na pobočke. Proti rozsudku Okresného súdu Humenné žalobkyňa dňa 27. mája 2016 podala odvolanie, a to proti výroku o povinnosti nahradit' škodu.

27. Dňa 12. januára 2017 Krajský súd v Prešove zrušil výrok o náhrade škody, a to z dôvodu, že nárok na náhradu škody Sociálnou poisťovňou, pobočka Humenné nebol uplatnený riadne. Dňa 12. januára 2017 sa rozsudok Okresného súdu Humenné, sp. zn. 2T/177/2015-3 10 zo dňa 16.05.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/26/2016 zo dňa 12. januára 2017 stal právoplatný a vykonateľný, a to aj vo vzťahu k výroku o náhrade škody. Avšak nakoľko výrok o náhrade škody bol druhostupňovým súdom zrušený, neexistuje žiadny právny titul na uplatňovanie si náhrady škody na podklade predmetných rozhodnutí Okresného súdu Humenné a Krajského súdu v Prešove.

28. Z napadnutého rozhodnutia, v prípade, ak by Krajský súd v Prešove potvrdil výrok o povinnosti nahradit' škodu v trestnom konaní a súčasne by Sociálna poisťovňa, ústredie potvrdila rozhodnutie pobočky o povinnosti žalobkyne nahradit' pobočke vzniknutú škodu, existovali by dva exekučné tituly na vymôžeme pohľadávky, čím by došlo k jej duplicitnému vymáhaniu, a teda aj bezdôvodnému obohateniu zo strany Sociálnej poisťovne.

29. S vyššie citovaným sa žalobkyňa v podanej žalobe stotožnila, avšak nestotožnila sa s právnym záverom žalovaného, ktorý z uvedeného vyvodil a v dôsledku ktorého zamietol ňou podané odvolanie.

30. Žalobkyňa má za to, že rozhodnutie žalovanej nemôže obstať tak po formálnej, ako aj materiálnej stránke. Napadnuté rozhodnutie žalovanej v celom rozsahu, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu vychádza podľa právneho názoru žalobkyne z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to tak prvostupňovým orgánom, ako aj žalovanou. Ďalej v konaní žalovanej boli podľa žalobkyne zistené také vady procesného charakteru, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V napadnutom rozhodnutí absentujú relevantné dôvody rozhodnutia, čo zakladá jeho nepreskúmateľnosť.

31. Ďalej v podanej žalobe poukázala na skutočnosť, že dňa 12. januára 2017 Krajský súd v Prešove zrušil výrok o náhrade škody, a to z dôvodu, že nárok na náhradu škody Sociálnou poisťovňou, pobočka Humenné nebol uplatnený riadne. Ďalej poukázala na ustanovenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., v zmysle ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Z uvedených dôvodov vzniesla námietku premlčania s poukazom na citované znenie Občianskeho zákonníka, pretože prvostupňový orgán sa dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá dňa 19. marca 2014, kedy mu bolo doručené Oznámenie o výsledku prešetrenia podnetu Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 14. marca 2014 v spojení s Oznámením o výsledku prešetrenia podnetu Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 17. februára 2014, ktoré bolo prvostupňovému orgánu doručené dňa 20. februára 2014.

32. Podľa žalobkyne v súlade s uvedeným dvojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody začala prvostupňovému orgánu plynúť dňa 14. marca 2014 a uplynula dňa 14. marca 2016. S poukazom na vyššie uvedené začatie konania prvostupňovým orgánom zaslaním oznámenia zo dňa 5. septembra 2016 sa uskutočnilo v dobe, kedy už bol nárok premlčaný. Aj z tohto dôvodu s poukazom na uvedenú námietku premlčania žiadala, aby súd žalobe vyhovel.

IV.

Vyjadrenie žalovanej k podanej žalobe

33. Žalovaná sa vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 15. augusta 2017 podrobne vyjadrila k podanej žalobe.

34. Podľa žalovanej ako odvolací orgán, rozhodnutím č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017, na základe podaného odvolania potvrdila prvostupňové rozhodnutie č. 200-001598-CA06/2017 zo dňa 8. februára 2017, ktorým podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení bola žalobkyňi uložená povinnosť vrátiť nemocenské za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR.

35. Podľa žalovanej žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala správnu žalobu zo dňa 22. mája 2017, ktorou napadla rozhodnutie žalovanej č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017 a žiadala súd o jeho preskúmanie a zrušenie. Dôvody, pre ktoré žalovaná potvrdila rozhodnutie prvostupňového orgánu sú podrobne uvedené v žalobou napadnutom rozhodnutí žalovanej č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017. Žalobkyňa žiadala zrušiť rozhodnutie žalovanej pre nesprávne právne posúdenie veci, pre nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a pre porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

36. Podľa žalovanej žalobkyňa si uplatnila nárok na nemocenské pri dočasnej pracovnej neschopnosti trvajúcej od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 z nemocenského poistenia zamestnanca u zamestnávateľa Iveta Čakurdová predložením II. dielu Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. M 107478. Pobočka jej nárok na nemocenské priznala rozhodnutím č. 200-011959-CA02/2012 zo dňa 17. decembra 2012 zo súbehu troch nemocenských poistení zamestnanca (okrem nemocenského poistenia u zamestnávateľa J.P., aj z nemocenského poistenia u zamestnávateľa P. F. a u zamestnávateľa Mária Džuberová). Pobočke bol dňa 14. októbra 2013 doručený podnet na vykonanie kontroly u zamestnávateľov žalobkyne. Na základe tohto podnetu bola dňa 29. októbra 2013 vykonaná kontrola u troch zamestnávateľov žalobkyne. Výsledkom kontroly bolo podanie trestného oznámenia pre podozrenie na spáchanie trestného činu subvenčného podvodu zo dňa 7. apríla 2014.

37. Podľa § 236 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,

b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo

c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

38. Podľa § 236 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 30. júna 2017, právo na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o odvolaní, počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky.

39. Podľa § 198 zákona o sociálnom poistení, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok, správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, ak patrí o ňom rozhodovať súdu.

40. Podľa žalovanej základom pre vydanie žalobou napadnutého rozhodnutia bolo trestné konanie vedené pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 2T/177/2015 ukončené rozsudkom Okresného súdu Humenné č. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) a c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmieneným odkladom uloženého trestu na skúšobnú dobu dvadsať mesiacov. Súčasne bola zaviazaná k náhrade škody vo výške 3 768,40 EUR. Výrok o vine a treste nadobudol právoplatnosť dňa 1. júna 2016. Proti výroku o výške škody sa žalobkyňa odvolala, t. j. nenadobudol právoplatnosť.

41. Podľa žalovanej pobočka začala konanie vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 po ukončení trestného konania a to zaslaním oznámenia č. 25145-2/2016-HE zo dňa 5. septembra 2016 žalobkyni. Na základe zistených skutočností pobočka vydala rozhodnutie č. 200-007700-CA06/2016 zo dňa 28. septembra 2016, ktorým rozhodla, že žalobkyňa je podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona v znení zákona č. 310/2006 Z.z. povinná vrátiť nemocenské vyplatené za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR. Žalobkyňa sa proti uvedenému rozhodnutiu pobočky odvolala s tým, že vo veci náhrady škody zatiaľ nie je právoplatne rozhodnuté v trestnom konaní a v prípade, ak bude v trestnom konaní určená iná suma náhrady, dôjde k bezdôvodnému obohateniu zo strany Sociálnej poisťovne.

42. Podľa žalovanej na základe skutočností, že vo veci vrátenia neoprávnene vyplatených sumy na nemocenskom prebiehali dve paralelné konania (jedno na Okresnom súde Humenné vo veci náhrady škody v trestnom konaní a jedno vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom na pobočke), žalovaná rozhodnutím č. 61197-4/2016-BA zo dňa 22. novembra 2016 zrušila rozhodnutie pobočky a vec jej vrátila na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, aby pobočka prerušila konanie až do ukončenia súdneho konania v predmetnej veci v súlade s § 193 ods. 1 zákona, podľa ktorého organizačná zložka Sociálnej poisťovne konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby odstránil nedostatky podania. V prípade, ak by bola Sociálna poisťovňa v konaní o náhrade škody v odvolacom súdnom konaní úspešná, začaté konanie vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom by zastavila.

43. Podľa žalovanej až nadobudnutím právoplatnosti rozsudku v časti výroku o vine a treste sa Sociálna poisťovňa dozvedela, že nemocenské bolo navrhovateľke za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 vyplatené neprávom, t. j. Sociálnej poisťovni vznikol preplatok na nemocenskom za uvedené obdobie. Pred vydaním odsudzujúceho rozsudku mala Sociálna poisťovňa iba podozrenie na vznik preplatku na nemocenskej dávke, avšak o spáchaní trestného činu si nemohla urobiť úsudok, t. j. ani začať konanie o povinnosti vrátiť dávku, nakoľko až do nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku (1. júna 2016) nevedela, či sa dávka skutočne vyplatila neprávom.

44. Podľa žalovanej vzhľadom na uvedené časové súvislosti sa nestotožnila s námietkou premlčania prezentovanou v žalobe. Žalobkyňa sa v žalobe nesprávne domnieva, že na premlčanie sa v predmetnom prípade aplikuje § 106 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a z neho vyplývajúca dvojročná premlčacia lehota. V predmetnom prípade je zákon č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov vo vzťahu k Občianskemu zákonníku lex specialis a uplatňuje sa z neho vyplývajúca trojročná premlčacia lehota (§ 236 ods. 3 zákona v znení účinnom do 30. júna 2017), ktorá začala plynúť nadobudnutím právoplatnosti rozsudku o spáchaní trestného činu subvenčného podvodu a nie prezentovanými zisteniami Inšpektorátu práce Prešov, ako to uvádza žalobkyňa.

45. Podľa žalovanej po zrušení rozhodnutia pobočky č. 200-007700-CA06/2016 zo dňa 28. septembra 2016 a vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie vydala pobočka rozhodnutie o prerušení konania č. 200-010128-CA08/2016 zo dňa 20. decembra 2016, ktoré bolo doručené žalobkyni dňa 27. decembra 2016, t. j. týmto dňom bolo konanie vo veci prerušené.

46. Uznesením Krajského súdu v Prešove č. 4To/26/16-327 zo dňa 12. januára 2017 súd zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Humenné vo výroku o náhrade škody. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplynuli nasledovné skutočnosti:

- nárok na náhradu škody bol pobočkou v trestnom konaní uplatnený včas,
- výrok o náhrade škody bol zrušený z dôvodu, že si pobočka v trestnom konaní neuplatnila nárok na náhradu škody riadne,
- rozhodovať o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky vrátiť dávku alebo jej časť vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume ako patrili, patrí do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, teda samotnej poškodenej, nie do právomoci, či pôsobnosti okresného súdu, preto aj keby nárok na náhradu škody si poškodená uplatnila riadne a včas, súd by o takto uplatnenom nároku mohol rozhodnúť nanajvýš odkázaním na konanie pred iným príslušným orgánom.

47. Dňa 16. januára 2017 oznámila pobočka žalobkyni pokračovanie v konaní listom č. 16227-10/2017-HE a vyzvala žalobkyňu, aby sa v lehote 5 dní od jeho doručenia vyjadrila k podkladom na vydanie rozhodnutia a navrhla dôkazy na podporu svojich tvrdení. List prevzala žalobkyňa dňa 20. januára 2017.

48. Následne vydala pobočka rozhodnutie č. 200-001598-CA06/2017 zo dňa 8. februára 2017 vo veci povinnosti žalobkyne vrátiť nemocenské vyplatené za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR. Žalovaná predmetné rozhodnutie pobočky potvrdila žalobou napadnutým rozhodnutím č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017, nakoľko podľa jej právneho názoru bolo vydané v súlade s platnými právnymi predpismi.

49. Podľa žalovanej vydaním napadnutého rozhodnutia žalovaná plne rešpektovala právoplatné rozhodnutia vydané v trestnom konaní. Samotný Krajský súd v Prešove v odôvodnení rozsudku č. 4To/26/16-327 zo dňa 12. januára 2017 skonštatoval, že rozhodovať o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky vrátiť dávku alebo jej časť vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume ako patrili, patrí do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, teda samotnej poškodenej, nie do právomoci, či pôsobnosti okresného súdu, preto aj keby si nárok na náhradu škody poškodená uplatnila riadne a včas, súd by o takto uplatnenom nároku mohol rozhodnúť nanajvýš odkázaním na konanie pred iným príslušným orgánom. Zrušením rozsudku v trestnom konaní v časti náhrady škody súd nerozhodol o tom, že škoda nevznikla ale iba o tom, že náhrada škody nebola priznaná v trestnom konaní. Uvedená skutočnosť nebráni Sociálnej poisťovni domáhať sa náhrady škody v konaní podľa zákona o sociálnom poistení.

50. Podľa žalovanej v súvislosti so všetkými v tomto písomnom vyjadrení prezentovanými skutočnosťami vo veci uloženia povinnosti žalobkyne vrátiť nemocenské vyplatené za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR zastáva názor, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej č. 33553-5/2017-BA zo dňa 27. marca 2017 a jemu predchádzajúce rozhodnutie pobočky č. 200-001598-CA06/2017 zo dňa 8. februára 2017, boli vydané v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhla, aby Krajský súd v Prešove žalobu žalobkyne, zo dňa 22. mája 2017 zamietol.

V.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

52. Krajský súd v Prešove po preskúmaní žaloby dospel k záveru, že sa jedná o vec, ktorá patrí do právomoci správneho súdu, že je daná vecná a miestna príslušnosť Krajského súdu v Prešove na rozhodnutie vo veci, že žalobkyňa má aktívnu procesnú legitimáciu, rovnako správne označila pasívne procesne legitimovaný orgán verejnej správy a že sú splnené aj ďalšie procesné podmienky na to, aby vo veci bolo možné rozhodnúť.

53. Po preskúmaní administratívneho spisu, po oboznámení sa so žalobou a vyjadreniami žalovanej a na základe záverov vykonaného pojednávania v predmetnej veci súd dospel k záveru, že správnej žalobe nie je možné vyhovieť a že preskúmané rozhodnutie žalovanej vrátane postupu, ktorý mu predchádzal je v súlade so zákonom, a to z týchto dôvodov:

54. Podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

55. Podľa § 198 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, organizačná zložka Sociálnej poisťovne si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok, správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, ak patrí o ňom rozhodovať súdu.

56. Podľa § 225b zákona o sociálnom poistení

Exekučný titul

Exekučným titulom na účely tohto zákona je vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená účastníkovi konania povinnosť plniť a účastník konania si túto povinnosť v určenej lehote dobrovoľne nesplnil.

57. Podľa § 236 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,

b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo

c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

58. Podľa § 236 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, neprávom prijaté sumy sa môžu zrážať z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky alebo zo mzdy poberateľa dávky; pritom primerane platia predpisy o výkone rozhodnutí zrážkami zo mzdy.

59. Podľa § 236 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, právo na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o odvolaní, počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky.

60. Po preskúmaní obsahu administratívneho spisu súd dospel k záveru, že rozhodnutia žalovanej vrátane postupu, ktoré predchádzali ich vydania sú v súlade so zákonom, nakoľko majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v náležite zistenom skutkovom stave, ktorý bol správne právne posúdený. Rozsudkom pod spis. zn. 2T/177/2015-310 Okresného súdu Humenné zo dňa 16. mája 2016 bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona. Súčasne súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil žalobkyňi povinnosť uhradiť škodu poškodenej strane Sociálnej poisťovni, pobočka Humenné vo výške 3 768,40 EUR.

61. Krajský súd v Prešove uznesením č. 4To/26/16-327 zo dňa 12. januára 2017 podľa § 321 ods. 1 písm. f) ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že splnomocnený zástupca žalovanej si uplatnil nárok na náhradu škody pri výsluchoch v prípravnom konaní, nárok na náhradu škody bol uplatnený včas, nevyjadril sa však v rámci trestného konania pri uplatnení nároku na náhradu škody, voči ktorej z dvoch spoluobžalovaných si tento nárok uplatňuje a taktiež neuviedol, či v rámci adhézneho trestného konania má súd na náhradu škody zaviazvať obe žalované solidárne alebo podľa miery ich zavinenia. Na základe uvedeného potom konštatoval krajský súd, že nárok na náhradu škody nebol uplatnený riadne. Z uvedených dôvodov potom výrok o náhrade škody zrušil. Zároveň krajský súd v citovanom uznesení konštatoval, že ak by aj poškodená spoločnosť, teda žalovaná si uplatnila svoj nárok na náhradu škody riadne a včas, neboli splnené zákonné podmienky na to, aby súd o priznaní nároku na náhradu škody poškodenej spoločnosti rozhodol a ďalej súd konštatoval, že rozhodovať o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky, vrátiť dávku alebo jej časť vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume ako patrili patrí do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, teda samotnej poškodenej právnickej osoby, nie do právomoci či pôsobnosti trestného súdu, aj keby nárok na náhradu škody si poškodená spoločnosť uplatnila na riadne a včas, súd by o takto uplatnenom nároku mohol rozhodnúť nanajvýš odkázaním na konanie pred iným príslušným orgánom. Ďalej súd konštatoval, že z obsahu trestného spisu je zrejmé, že neprávom vyplatené nemocenské dávky použila pre svoju potrebu len žalobkyňa, a nie aj jej spoluobžalovaná páchatelka, z obsahu trestného spisu nejakým spôsobom nevyplýva, že by sa obžalovaná spolupáchateľka o tieto finančné prostriedky voči žalovanej Sociálnej poisťovni, ktorá v konaní vystupovala ako poškodená mala obohatiť.

62. Z administratívneho spisu žalovanej správny súd zistil, že z vlastného podnetu začal správny orgán prvého stupňa konanie dňa 5. septembra 2016 vo veci povinnosti vrátiť preplatok na nemocenskom za obdobie od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v sume 3 768,40 EUR, a to zaslaním oznámenia pod č.k. 25145-2/2016-HE žalobkyňi. Konanie bolo správnym orgánom prvého stupňa začaté po tom, čo nadobudol právoplatnosť citovaný rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 2T/177/2015-310 zo dňa 16. mája 2016 vo výroku o vine, ktorým bola žalobkyňa právoplatne odsúdená za spáchanie zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 4 písm. a) a c) Trestného zákona. Odvolanie bolo podané len voči výroku o náhrade škody. Podané odvolanie však nemalo vplyv na právoplatnosť výrokov o vine a treste. Správny orgán prvého stupňa rozhodol dňa 28. septembra 2016 pod č. 200-007700-CA06/2016, pričom vydal rozhodnutie, ktorým predpísal žalobkyňi vzniknutý preplatok na nemocenskom v sume 3 768,40 EUR, ktoré vzniklo protiprávnym konaním žalobkyne.

63. Na základe odvolania žalobkyne žalovaná preskúmala rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a zistila, že v predmetnej veci prebiehajú o otázke vymáhania neoprávnene platenej sumy na nemocenskom za to isté obdobie paralelne dve konania, a to jedno súdne konanie - trestné konanie na základe uplatneného nároku žalovanej na náhradu škody v trestnom konaní v rámci adhézneho konania a súčasne aj správne konanie na správnom orgáne prvého stupňa. Za takejto situácie, pokiaľ by v adhéznom konaní v rámci trestného konania bol priznaný nárok na náhradu škody, mohlo by dôjsť k vzniku dvoch exekučných titulov a vedeniu dvoch samostatných exekúcií k totožnému nároku. Z uvedených dôvodov s poukazom na prekážku quasi litispendencie, žalovaná toto rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zrušila, a to svojím rozhodnutím pod č. 61197-4/2016-BA zo dňa 22. novembra 2016 a vec vrátila správnej obrane prvého stupňa na nové prejednanie. V odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia žalovaná uviedla záväzný právny názor pre správny orgán prvého stupňa, v rámci ktorého má správny orgán prvého stupňa vyčkat' do ukončenia trestného súdneho konania v časti výroku vo veci náhrady škody a až s ohľadom na eventuálne rozhodnutie súdu v predmetnej veci (kladné alebo záporné), má pokračovať v začatom správnom konaní o vrátenie preplatku na nemocenskom. Súčasne v rámci záväzného pokynu odvolacieho orgánu - žalovanej správnej obrane prvého stupňa bolo uložené, aby správny orgán prvého stupňa prerušil konanie podľa § 193 ods. 1 zákona o sociálnom poistení z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke.

64. Správny orgán prvého stupňa vydal dňa 20. decembra 2016 rozhodnutie pod č. 200-010128-CA08/2016, ktorým prerušil konanie vo veci povinnosti vrátiť nemocenské za obdobie, ktorým prerušil konanie v predmetnej veci o vrátení preplatku na nemocenskom. Uvedené rozhodnutie bolo žalobkyňi doručené dňa 27. decembra 2016, ktorým dňom sa správne konanie začaté v predmetnej veci aj prerušilo. Po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove v trestnom konaní pod sp. zn. 4To/26/2016-327 zo dňa 12. januára 2017, ktorým bol zrušený výrok o náhrade škody ako nadbytočný, správny orgán

prvého stupňa oznámil pokračovanie v konaní listom č. 16227-10/2017-HE zo dňa 16. januára 2017, ktorý bol žalobkyňi doručený dňa 20. januára 2017.

65. Následne dňa 8. februára 2017 vydal správny orgán prvého stupňa vyššie citované rozhodnutie pod č. 200-001598-CA06/2017.

66. Z uvedených skutočností so zarátaním doby prerušenia konania, počas ktorej procesné lehoty neplynú súd zistil, že správny orgán v predmetnej veci rozhodol v zákonom stanovenej 60-dňovej lehote. K žalobnej námietke žalobkyne, že v predmetnej veci neexistuje žiadny právny titul na uplatňovanie náhrady škody voči nej, správny súd uvádza nasledovné skutočnosti: V rámci trestného konania je právom poškodeného uplatniť si súkromnoprávny nárok na náhradu škody v rámci adhézneho konania. Pri takto uplatnených nárokoch jedná sa o pohľadávky z titulu náhrady škody súkromnoprávneho charakteru fyzických a právnických osôb.

67. Sociálna poisťovňa predstavuje verejnoprávnu korporáciu, pričom jej pohľadávka nespĺňala zákonné náležitosti na to, aby bola uplatnená v rámci adhézneho konania v trestnom konaní. Práve naopak, tak, ako správne konštatoval aj trestný súd vo vyššie citovanom uznesení, vo veci uplatnenej pohľadávky, teda preplatku na nemocenskom poistení sa jedná o verejnoprávnu pohľadávku z titulu zákonného sociálneho poistenia. O povinnosti preplatku, resp. nedoplatku na verejnoprávných platbách poistného rozhoduje Sociálna poisťovňa ako orgán verejnej správy v rámci administratívneho konania, ktoré je vedené podľa zákona o sociálnom poistení.

68. V tomto smere správny súd poukazuje na vyššie citovaný § 225b zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého exekučným titulom na účely tohto zákona je vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená účastníkovi konania povinnosť splniť a účastník konania si túto povinnosť v určenej lehote dobrovoľne nespĺnil.

69. Nepochybné takýmto rozhodnutím je aj rozhodnutie, ktorým bola správnym orgánom prvého stupňa uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatené nemocenské za obdobia od 15. novembra 2012 do 14. septembra 2013 v celkovej sume 3 768,40 EUR. Teda v prípade rozhodnutia jedná sa o verejnoprávny administratívny akt, ktorým žalovaná ako orgán verejnej správy mocensky ukladá povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú pohľadávku a ktoré samo osebe bez potreby súdneho rozhodnutia v predmetnej veci je spôsobilým exekučným titulom, ktorého vymáhanie môže byť predmetom následného exekučného konania.

70. V tomto smere právny súd poukazuje mutatis mutandis aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2012 pod sp. zn. 7 Sžso/53/2011, publikované pod R73/2012, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Vznik poistného vzťahu v zdravotnom, nemocenskom a dôchodkovom poistení patrí do oblasti práva verejného a je súčasťou systému zdravotného, nemocenského a dôchodkového poistenia, lebo na základe zákona patrí do právomoci štátu vstupovať do dvojstranných právnych vzťahov účastníkov verejnoprávných poistných systémov aj proti ich prípadnej vôli. O takýchto vzťahoch súdy v konaní o súkromnoprávných žalobách rozhodovať nemôžu a zákonnosť vzniku poistného pomeru v zdravotnom nemocenskom a dôchodkovom poistení súd skúma podľa piatej časti O.s.p.“(po rekonštrukcii v zmysle Správneho súdneho poriadku).

71. Aj s poukazom na vyššie citované ustanovenia právnych predpisov a rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu správny súd konštatuje, že exekučným titulom spôsobilým na vymáhanie preplatku vyplatenej nemocenskej dávky v predmetnej veci je aj samotné rozhodnutie Sociálnej poisťovne ako orgánu verejnej správy. V tomto smere teda podaná žalobná námietka žalobkyne vyplýva z nesprávneho pochopenia právnej situácie v tejto veci.

72. Pokiaľ ide o žalobnú námietku žalobkyne, v ktorej poukázala na premlčanie pohľadávky týkajúcej sa náhrady škody z titulu zaplateného nemocenského zo strany žalovanej, k tomuto správny súd uvádza, že rovnako nesprávne v predmetnej veci v podanej žalobe tento právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania podriadila žalobkyňa pod režim Občianskeho zákonníka, z ktorého potom vyvodzovala premlčanie predmetnej pohľadávky.

73. Predmetná pohľadávka z titulu preplatku na nemocenskom poistení podlieha režimu zákona o sociálnom poistení.

74. Pokiaľ ide o povinnosť žalobkyne voči Sociálnej poisťovni vrátiť vyplatenú dávku nemocenského poistenia, táto konkrétne podlieha právnomu režimu § 236 zákona o sociálnom poistení, ako to správne konštatovala žalovaná v napádanom rozhodnutí. V ustanovení § 236 ods. 3 v znení účinnom v čase rozhodovania žalovanej, teda v znení účinnom do 30. júna 2017 je ustanovená tak objektívna, ako aj subjektívna lehota, v rámci ktorej sa premlčí právo žalovanej na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume. Subjektívna lehota je stanovená ako lehota troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila skutočnosť, že dávka bola poskytnutá neprávom alebo v nesprávnej sume. Začiatok behu tejto lehoty žalovaná správne posúdila od momentu právoplatnosti trestného rozsudku Okresného súdu v Humennom, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu vo výroku o vine a treste, pretože do momentu právoplatnosti súdneho rozhodnutia sa jednalo len o podozrenie z neprávom vyplatenej sumy. Až od momentu právoplatnosti súdneho rozhodnutia vo výroku o vine bola jednoznačne konštatovaná vina žalobkyne, pokiaľ ide o jej trestnoprávne konanie, s ktorým ako to vyplýva z popisu skutku, za ktorý bola odsúdená trestným súdom, súviselo aj nezákonné prijatie nemocenskej dávky podvodným konaním žalobkyne. Až od tohto momentu pre žalovanú začala plynúť subjektívna lehota, v rámci ktorej sa premlčí jej právo na vrátenie dávky. Súčasne zákon o sociálnom poistení v citovanom ustanovení upravuje aj objektívnu lehota v trvaní desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Táto lehota teda začala plynúť od momentu prvej výplaty nemocenskej dávky za mesiac november 2012 a k márnemu uplynutiu objektívnej lehoty by došlo v roku 2022 po uplynutí desiatich rokov od uvedeného momentu.

75. Správne teda konštatovala žalovaná, že nedošlo k premlčaniu práva žalovanej na vrátenie dávky poskytnutej neprávom. K rozhodnutiu o povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú dávku nemocenského došlo v rámci subjektívnej aj objektívnej lehoty ustanovenej v § 236 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Žalobná námietka žalobkyne teda vyplýva z nesprávneho posúdenia právneho režimu zodpovednosti v sociálnom poistení, ktoré je upravené v druhej hlave štvrtej časti zákona o sociálnom poistení.

76. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky na rozhodnutie o jej povinnosti vrátiť dávku, pretože ona nevedela o tom, že dávka jej bola vyplatená protiprávne a konala len na pokyn inej osoby, k tomuto správny súd konštatuje, že v predmetnej veci nepochybne sú splnené hmotnoprávne podmienky na to, aby Sociálna poisťovňa žiadala v zmysle § 236 ods. 1 zákona o sociálnom poistení žalobkyňu ako príjemkyňu dávky vrátiť neprávom vyplatenú nemocenskú dávku, pretože jej zodpovednosť vyplýva z právoplatného trestného rozsudku Okresného súdu v Humennom, ktorým je žalovaná v rámci svojho rozhodovania viazaná. O otázke trestnoprávnej zodpovednosti si správny orgán nemôže urobiť vlastný úsudok a rozhodnutie súdu je preňho záväzné.

77. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala v podanej žalobe aj na odvolacie dôvody, s ktorými sa správny orgán podľa nej dostatočne nevysporiadal a žiadala, aby súd preskúmal podanú žalobu aj v zmysle dôvodov uvedených v podanom odvolaní žalovanej, k tomuto správny súd uvádza, že v uvedenej veci sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach, a preto správne súd napriek tomu, že bola žalobkyňa právne zastúpená advokátom posudzoval podanú žalobu neformálne, a preto preskúmal aj ostatné námietky žalobkyne, ktoré uviedla v rámci odvolacieho konania pred žalovanou.

78. Po preskúmaní žalobou napádaného rozhodnutia správny súd dospel k záveru, že sa žalovaná vysporiadala riadne so všetkými odvolacími námietkami žalobkyne. Pokiaľ žalobkyňa v rámci odvolacieho konania namietala aj nedodržanie lehôt ustanovených zákonom o sociálnom poistení na vydanie rozhodnutia a s tým súvisiaci nezákonný postup žalovanej v rámci konania, správny súd poukazuje na vyššie časti odôvodnenia svojho rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že, keďže došlo k prerušeniu správneho konania v predmetnej veci, počas ktorého neplynú procesné lehoty a po odpadnutí prekážky znova pokračoval správny orgán v konaní, vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo rozhodnuté správnym orgánom prvého stupňa v rámci zákonných lehôt. K tomuto ďalej správny súd dodáva, že zákon o sociálnom poistení nesankcionuje prípadné zmeškanie lehoty osobitnou sankciou, jedná sa o procesné lehoty, ktoré majú poriadkový charakter. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že jej rozhodnutie o prerušení správneho konania nebolo doručené, táto tvrdená skutočnosť nemá oporu v predloženom administratívnom spise žalovanej, keďže jej súčasťou je aj rozhodnutie o prerušení konania, ku ktorému

je pripojená doručka, ktorou bolo žalobkyni dňa 27. decembra 2016 doručené rozhodnutie o prerušení konania vo veci povinnosti vrátiť nemocenské.

79. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie a postup správnych orgánov je v súlade so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol (§ 190 SSP).

80. Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario. Žalobkyňa v konaní úspech nemala, nevzniklo jej preto právo na náhradu trov konania. Rovnako náhradu trov konania súd nepriznal ani žalovanej, pretože neboli splnené podmienky ustanovené v § 168 SSP.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie. Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 1 v spojení s ustanovením § 444 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná, alebo ho zastupuje vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c), d) SSP, alebo ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 57 ods. 1, 2 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).